

Hızlı Kargo Taşımacılığı ile Getirilen Eşyanın Gümrük Beyanı

Barış Demirel,
Gümrük Müşaviri | Deloitte Vergi Müdürü

Hızlı kargo taşımacılığı, ya da diğer bir ifadeyle kurye hizmetleri, özellikle hız, güvenilirlik, izlenebilirlik ve kapıya kadar ve kişiye özel teslim açısından sunduğu avantajlar sebebiyle bazı evrak, paket veya yükler için normal posta ve kargo hizmetlerine tercih edilebilmektedir.

İşbu makalenin konusunu yurtdışından hızlı kargo yoluyla getirilen eşyaya ilişkin olarak firmaların dikkat etmesi gereken hususlar oluşturmaktadır.

Hızlı kargo hizmetlerine olan talep, maliyetleri nispeten daha yüksek olmasına rağmen, özellikle ürünün niteliği ve özelliği, ya da zaman kısıtları sebebiyle acil ihtiyaçlara cevap verebilmesi gibi sunduğu avantajlar sebebiyle, sürekli olarak artmakta ve günümüzde artık pek çok küçük gönderi hızlı kargo firmaları tarafından taşınarak ilgililerine teslim edilmektedir.

Gümrük idareleri de bu tür hizmetlerde zamanın kritik öneminin farkında olarak bazı bir takım basitleştirmiş uygulamalar ile bu tür eşyanın gümrük beyanı ve gümrük kontrollerinin hızlı ve seri bir şekilde sonuçlandırılmasına yönelik düzenlemeler yapmışlardır. Hızlı kargo taşımacılığı kapsamında yurtdışından getirilen eşyanın gümrük işlemlerinin hangi usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirileceği 10.03.2013 tarihli ve 28583 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği (Posta ve Hızlı Kargo Taşımacılığı) ile belirlenmiştir.

Söz konusu düzenlemeler çerçevesinde havayolu ile hızlı kargo taşımacılığı hizmeti veren belirli firmalar ve posta idaresine hızlı kargo ile gelen eşyadan gümrüğe tabi olanlar ile tabi

olmayanları gümrük idaresinin gözetiminde ayırt etme görev ve yetkisi verilmiştir. Ayrıca söz konusu firmalara bu tür eşyanın basitleştirilmiş usulde gümrük idaresine beyan edilebilmesi imkanı getirilmiş ve normalde sadece gümrük müşavirlerinin sahip olduğu dolaylı temsil yetkisi bazı kıymet ve miktar sınırlamaları da yapılarak sınırlı bir şekilde bu firmalara da sağlanmıştır.

Anılan Tebliğ uyarınca, aşağıda belirtilen kapsamda yer alan eşyanın ithalatı hızlı kargo firmalarınca yapılabilir.

- Değeri 75 Euro'nun altında olan önemli değeri olmayan eşya
- Miktarı brüt 150 kilogramı ve değeri 7500 Euro'yu geçmeyen ihracat rejimine konu eşya,
- Miktarı brüt 30 kilogramı ve değeri 1500 Euro'yu geçmeyen serbest dolaşıma giriş rejimine konu ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşya,

- Numunelik eşya ve modeller

Anılan listeden de anlaşılacağı üzere, hızlı kargo firmalarınca beyan edilebilecek eşyanın özellikle ithal ürünlerde esas itibarıyla ticari miktar ve mahiyette olmayan eşya olduğu görülmektedir.

Önemli değeri olmayan eşya ile numunelik eşya ve modellerin ithali 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesi gereğince Gümrük Vergisinden, 3065 sayılı KDV Kanunu'nun 16/b fıkrası uyarınca KDV'den istisnadır. Miktarı brüt 30

kilogramı ve değeri 1500 Euro'yu geçmeyen ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşya için ise Tek ve Maktu Vergi uygulanmakta olup, bu vergi AB ülkelerinden gelenler için %18, diğer ülkelerden gelenler için ise % 20'dir.

Yukarıda belirtilen kapsamdaki eşyayı havayolu ile yetkilendirilmiş hızlı kargo firmaları aracılığı ile getirmek isteyen gerçek ve tüzel kişilerin, noter tasdiki gerekmeksizin vekâletname vermeleri yeterli olup, bu durumda eşyaya ilişkin tüm gümrük işlemleri hızlı kargo firmalarınca yerine getirilmekte ve ürün alıcının adresine teslim edilmektedir.

Yukarıda belirtilen kapsamda olmayan tüm eşyanın gümrük işlemleri ise yürürlükteki Dış Ticaret Rejimi Kararı, bu Karara ilişkin yönetmelik ve tebliğler ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin Gümrük Yönetmeliği hükümleri ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yapılan diğer düzenlemeler çerçevesinde yerine getirilmelidir. Diğer bir ifadeyle, yukarıda belirtilen kapsam dışındaki eşyanın gümrük işlemleri için normal ithalat işlemlerinde olduğu gibi gümrük beyannamesi verilmeli, eşyaya ilişkin gümrük vergileri (gümrük vergisi, KDV, ÖTV vs.) ödenmeli ve gümrük ve dış ticaret mevzuatı uyarınca alınması gereken tüm izinler veya uygunluk belgeleri alınmalıdır.

Yurtdışından hızlı kargo taşımacılığı kapsamında getirilen eşyanın alıcılara tesliminde zaman zaman farklı uygulamaların ortaya çıktığı görülmektedir. Bazı durumlarda, hızlı kargo firmalarınca yukarıda belirtilen kapsamda yer alan eşyanın gümrük işlemleri için firmalardan vekaletname alınmaksızın işlemlerin tamamlandığı, farkı cinsten veya miktarlarda eşya olmasına rağmen hızlı kargo yoluyla eşyanın firmaların adresine teslim edildiği, bazı durumlarda ise yukarıda belirtilen kapsamda olmayan eşyanın da hızlı kargo firmalarınca firmaların adreslerine teslim edildiği durumlar olabilmektedir.

Özellikle yukarıda belirtilen kapsamda olmayan eşyanın (örn. ticari miktar ve mahiyette eşya) teslim alınmasında veya teslim alınan eşyanın farkı cinsten veya miktarlarda olduğunun anlaşılması halinde, firmaların dikkatli davranması kritik önem taşımaktadır. Bu tür bir durumla karşılaşan pek çok firmanın, gelen eşyaya ilişkin KDV'yi sorumlu sıfatıyla vergi dairesine ödemek suretiyle işlem yaptıkları görülmektedir. Bu yaklaşım, özellikle, gelen eşya KDV dışında bir vergiye tabi değilse ve ithalinde de herhangi bir yasaklama, kısıtlama veya izin gerekmiyorsa, vergisel sorumluluğu ortadan kaldırmak bakımından tercih edilebilmekle beraber, konuya ilişkin olarak özellikle son yıllardaki mevzuat değişiklikleri çerçevesinde oluşabilecek diğer riskleri ortadan kaldırmamaktadır.

Öncelikle, gelen eşyanın KDV dışında ithalatta alınan diğer gümrük vergilerine tabi olabilme riski olabileceği göz ardı edilmemelidir. Eşya özellikle AB dışındaki ülkelerden geliyor ise, Gümrük Vergisine tabi olabilmekte ve muafiyetine dair herhangi bir kanıtlayıcı belge bulunmadığı surece, gümrük vergisinin gümrük idaresine beyan edilmesi, vergilerinin tahakkuku ve tahsili gerekmektedir.

Ayrıca, 2013 yılında 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda yapılan değişiklik ile ithalat sırasında alınması gereken tüm vergiler gümrük vergilerinin kapsamına dahil edilmiş, ve yine 16.10.2014 tarihinde yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile ithalatta alınması gereken Kaynak Kullanımı Destekleme Fonunun tahsilat yetkisi gümrük idaresine verilmiştir. Tüm bu değişiklikler sonrasında, gümrük muafiyetine tabi olmamasına rağmen hızlı kargo firmalarınca gümrük beyanı yapılmış ve alıcısına teslim edilmiş eşya için doğabilecek Gümrük Vergisi ve KKDF gibi yüklerin tahakkuk ve tahsilatı sadece gümrük idarelerince yapılabilmekte olup, bu tür eşyanın muafiyet kapsamında olmadığına gümrüğe beyan edilmemesi halinde cezai işlem uygulanma riski bulunmaktadır.

Diğer taraftan, bazı gümrük idarelerince gümrük muafiyetine tabi olmadığı halde hızlı kargo yoluyla teslim alınmış olan eşya Gümrük Kanununun 234 üncü maddesi çerçevesinde vergi kaybına sebep olan işlem olarak değerlendirilmekte ve vergilerin yanında vergilerin 3 katı kadar idari para cezası uygulanabilmektedir.

Ayrıca, hızlı kargo yoluyla teslim alınmış ama yukarıda belirtilen kapsamda olmayan eşyanın ithalinin lisansa, şarta, izne veya belli kuruluşların vereceği uygunluk belgesine tabi olması halinde ayrıca Gümrük Kanununun 235 nci maddesi kapsamında eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı kadar idari para cezasına tabi olma riski de bulunmaktadır.

Sık karşılaşılacakla beraber, özellikle eşyanın fatura ve belgelerindeki kıymet ile muhasebe kayıtlarındaki kıymetinin farklı olduğu durumlarda veya farklı cinsten ve fazla eşyanın teslim alınmış olmasına rağmen gümrük idaresine gerekli bilgilendirme yapılmadığı durumlarda bazı gümrük idarelerince gümrük idaresini aldatıcı işlem iddiasıyla 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında inceleme yapıldığı ve yer yer Cumhuriyet Savcılıklarına da suç duyurusunda bulunduğu görülmektedir.

Tüm bu riskler ve gümrük idarelerince yapılan işlemler çerçevesinde, oluşabilecek riskleri ortadan kaldırmak ve yasal ve vergisel yükümlükleri tam ve eksiksiz olarak yerine getirmek için, yukarıda belirtilen kapsamda olmayan eşyanın hızlı kargo taşımacılığı yoluyla teslim alınmasında firmaların öncelikle mümkün olması halinde eşyayı hızlı kargo firmasına iade ederek normal usulde gümrük beyanının yapılmasını sağlamaları yerinde olacaktır. Bunun mümkün olmadığı veya yapılamadığı durumlarda ise, firma ilgililerince gecikmeksizin tutanak tutularak, konuya ilişkin gümrük idaresine dilekçe ile bilgi verilmesi ve bu çerçevede gümrük

idaresince resen tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılmasını sağlamaları en uygun yöntem olacaktır. Bu şekilde yapılacak işlem dolayısıyla, gümrük idarelerince cezai işlem uygulanması riski tamamen ortadan kalkmamakla beraber, cezai sorumluluk bağlamında kasıt veya kusur olmadığı ortaya konulabilecektir.

Deloitte; İngiltere mevzuatına göre kurulmuş olan Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL") şirketini, üye firma ağındaki şirketlerden ve ilişkili tüzel kişiliklerden bir veya birden fazlasını ifade etmektedir. DTTL ve üye firmalarının her biri ayrı ve bağımsız birer tüzel kişiliktir. DTTL ("Deloitte Global" olarak da anılmaktadır) müşterilere hizmet sunmamaktadır. DTTL ve üye firmalarının yasal yapısının detaylı açıklaması www.deloitte.com/about adresinde yer almaktadır.

Deloitte, denetim, danışmanlık, finansal danışmanlık, risk yönetimi, vergi ve ilgili alanlarda, birçok farklı endüstride faaliyet gösteren özel ve kamu sektörü müşterilerine hizmet sunmaktadır. Dünya çapında farklı bölgelerde 150'den fazla ülkede yer alan global üye firma ağı ile Deloitte, müşterilerinin iş dünyasında karşılaştıkları zorlukları aşmalarına destek olmak ve başarılarına katkıda bulunmak amacıyla dünya standartlarında yüksek kaliteli hizmetler sunmaktadır. Deloitte, 225.000'i aşan uzman kadrosu ile kendini iz bırakan bir etki yaratmaya adanmıştır. Deloitte, her 5 Fortune Global 500® şirketinden 4'üne hizmet vermektedir.

Bu belgede yer alan bilgiler sadece genel bilgilendirme amaçlıdır ve Deloitte Touche Tohmatsu Limited, onun üye firmaları veya ilişkili kuruluşları (birlikte, "Deloitte Network" olarak anılacaktır) tarafından profesyonel bağlamda herhangi bir tavsiye veya hizmet sunmayı amaçlamamaktadır. Şirketinizi, işinizi, finansmanınızı ya da mali durumunuzu etkileyecek herhangi bir karar ya da aksiyon almadan, yetkin bir profesyonel uzmana danışın. Deloitte Network bünyesinde bulunan hiçbir kuruluş, bu belgede yer alan bilgilerin üçüncü kişiler tarafından kullanılması sonucunda ortaya çıkabilecek zarar veya ziyandan sorumlu değildir.

© 2015. Daha fazla bilgi için Deloitte Türkiye (Deloitte Touche Tohmatsu Limited üye şirketi) ile iletişime geçiniz.